

Oktober

Leidens Ontzet: hutspot met klapstuk, haring met wittebrood, kermis en natuurlijk de plantenmarkt

Leiden bestaat al zeker een eeuw of tien, maar wij wonen pas dertig jaar met veel genoeg in deze historische stad. Elk jaar op 3 oktober herdenken jong en oud in Leiden dat de stad in 1574 belegerd was door de Spanjaarden. Er was aan alles gebrek, zowel aan voedsel als aan wapens. Tot overmaat van ramp brak de pest uit, waardoor meer dan

een derde van de bevolking omkwam. De Prins van Oranje gaf opdracht de dijken rondom de stad door te steken, en de belegeraars vluchtten voor het water. Je zou bijna denken dat je vrede ook zonder high tech wapens kunt stichten. In de achtergelaten kampementen troffen de bevrijders op het vuur etensresten van uien, wortelen en aardappelen aan: hutspot. Aan de hongerende bevolking werd na Leidens Ontzet haring en wittebrood uitgedeeld. Ook dit

jaar weer is het een vrije dag. Scholen, kappers en winkels zijn dicht, maar de cafés zijn lang open. Er is overal markt, een herdenkingsdienst in de Pieterskerk, en de grootste kermis van het land. Bijna iedereen eet 's morgens haring en 's avonds hutspot met klapstuk. Ik mag al jarenlang om zeven uur 's morgens helpen met het uitdelen van meer dan 40.000 haringen. Voor dag en dauw ga ik door de nog kille, oude binnenstad op weg. De haringlucht is niet te missen. Gekleed in een witte jasshort met rode laarzen en rode handschoenen trekken we langs de lange rij wachtenden. Misschien wel de enige wachtlijst waarover niet wordt geklaagd! Binnen delen we de vis uit, en buiten komen de eerste borreltjes langs om de ochtendkou te verdrijven. Op de markt koopt iedereen planten; hoe groter, hoe mooier. Mijn stemmig witte herfstanemonen vallen erbij in het niet! Dat een oorlog eeuwen later nog zo'n feestelijke nasmaak kan hebben...

Janneke Brinkman-Salentijn

Geniet elke maand van de prachtige aquarellen van illustratrice en biologe Janneke Brinkman-Salentijn.

FOTOGRAFIE: HUIB VAN WERSCH

Janneke Brinkman-Salentijn
www.jannekebrinkmansalentijn.nl

